

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 123/21
V Lucemburku dne 8. července 2021

Stanovisko generálního advokáta ve věci C-132/20
Getin Noble Bank

**Generální advokát M. Bobek: okolnosti uvedené polským Nejvyšším soudem
nemohou vyvolat pochybnosti o nezávislosti a nestrannosti potenciálně všech
polských soudců jmenovaných před rokem 2018**

V rámci kasační stížnosti, která mu byla předložena, položil Sąd Najwyższy (Nejvyšší soud, Polsko) Soudnímu dvoru několik otázek. Předkládající soud zejména zastává názor, že někteří soudci Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu (Odvolací soud ve Vratislavi, Polsko), kteří se podíleli na vydání rozsudku ze dne 28. února 2019, kterým se zamítlo odvolání žalobců (napadený rozsudek), nemusejí splňovat požadavky nezávislosti vyplývající z unijního práva, a to vzhledem k řízení, na základě něhož byli poprvé jmenováni do soudních funkcí.

Předkládající soud si konkrétně klade otázku, zda okolnosti týkající se prvního jmenování soudce členského státu v době, kdy byl tento stát stále řízen nedemokratickým režimem a před jeho přistoupením k Evropské unii, jakož i skutečnost, že takovému soudci byla po pádu komunistického režimu ponechána soudní funkce, mohou v současné době vyvolat pochybnosti o nezávislosti a nestrannosti tohoto soudce ve smyslu čl. 19 odst. 1 SEU a článku 47 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“).

Ve stanovisku z dnešního dne se generální advokát Michał Bobek nejprve zabývá argumenty, které vznesl Rzecznik Praw Obywatelskich (Veřejný ochránce práv, Polsko), týkajícími se údajné nepřipustnosti žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce. Veřejný ochránce práv tvrdí, že žádost o rozhodnutí o předběžné otázce byla předložena soudcem, jehož nedávné jmenování do soudní funkce proběhlo za takových okolností, že vyvolávají pochybnosti o jeho nezávislosti. Veřejný ochránce práv je proto toho názoru, že samotný předkládající soudce, a tudíž předkládající soud, nepředstavuje nezávislý soud zřízený zákonem ve smyslu článku 267 SFEU, a tedy, že uvedený soud nebyl oprávněn obrátit se na Soudní dvůr. Generální advokát v tomto ohledu zdůrazňuje, že pojem „soud“ má v rámci článku 267 SFEU funkční povahu: umožňuje určit vnitrostátní orgány, které se – v rozsahu, v němž vykonávají soudní funkce – mohou stát partnery Soudního dvora v rámci řízení o předběžné otázce. Řízení o předběžné otázce založilo justiční spolupráci soudů, nikoliv jednotlivých osob. Proto se musí právní analýza subjektů této spolupráce zaměřovat na otázky strukturální a institucionální povahy. V tomto ohledu je rozhodující povaha, postavení a činnost tohoto orgánu v institucionálním rámci daného členského státu. Tato analýza naopak nemá být použita k ověření toho, zda konkrétní jednotlivci, kteří jsou členy daného orgánu a zasedají v senátu soudu, který předložil žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, osobně splňují kritéria stanovená v článku 267 SFEU. Generální advokát má za to, že případná pochybení při postupu jmenování soudce, který v projednávané věci předložil žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, nebo jeho osobní a profesní vazby na ministra spravedlnosti/generálního prokurátora, mohou velmi snadno vést ke zjištění, že byl porušen čl. 19 odst. 1 SEU nebo článek 47 Listiny. Pokud však celý soudní orgán nebyl „ovládnut“, takže by jej proto nebylo možné nadále považovat za soud, neměla by tato pochybení automaticky vést k nepřipustnosti žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podané nejvyšším soudem členského státu.

Generální advokát dále objasňuje způsob, jakým je třeba posuzovat dodržování zásady nezávislosti soudnictví zakotvené v čl. 19 odst. 1 SEU a článku 47 Listiny. Generální advokát uvádí, že bez ohledu na ústavní model zvolený pro jmenování „je třeba ještě ověřit, zda hmotněprávní a procesní podmínky, na jejichž základě jsou rozhodnutí o jmenování přijímána, jsou takového rázu, že nemohou u jednotlivců vyvolat legitimní pochybnosti stran neovlivnitelnosti dotýčných soudců ve vztahu k vnějším skutečnostem a jejich neutrality ve vztahu ke střetávajícím se zájmům, jakmile jsou dotčení soudci jmenováni“. Za účelem posouzení, zda byla dodržena zásada nezávislosti soudní moci, musí tudíž vnitrostátní soud vzít do úvahy všechny relevantní skutečnosti, a případně zohlednit důvody a specifické cíle vnitrostátních opatření, která mohou být na danou situaci použitelná. V tomto kontextu mohou být relevantní formální a institucionální prvky i specifické prvky případu, v závislosti na zvláštnostech dotčené věci a na použitelném unijním ustanovení či použitelných unijních ustanoveních. Význam těchto skutečností by neměl být posuzován sám o sobě nebo izolovaně, ale společně s ohledem na širší právní a institucionální prostředí.

Generální advokát M. Bobek se dále zabývá otázkou, zda okolnosti týkající se prvního jmenování do soudní funkce jednoho ze soudců soudu, který vydal napadený rozsudek (soudce FO), k němuž došlo za komunistického režimu v tehdejší Polské lidové republice (dále jen „PLR“), mají vliv na jeho nezávislost v rámci současného výkonu jeho soudní funkce. Generální advokát je toho názoru, že předkládací rozhodnutí je velmi skoupé na konkrétní vysvětlení, pokud jde o identitu osoby, orgánu nebo subjektu, který by v současné době mohl vyvíjet na soudce FO nepatřičný tlak, a důvody, na základě kterých by soudce FO mohl tomuto tlaku podlehnout. Obecně generální advokát uvádí, že mu není zcela jasné, jak lze pravidla a standardy vyplývající z čl. 19 odst. 1 SEU nebo článku 47 Listiny použít na jmenování soudců v Polsku před rokem 1989. Skutečně nic nenasvědčuje tomu, že by vnitrostátní pravidla, na která odkazuje předkládající soud, mohla i v dnešní době vyvolávat nějaké účinky, přestože již několik desetiletí nejsou platná. Jakýkoli soudní zásah, který by zneplatnil rozhodnutí přijatá takovým vnitrostátním soudcem, jako je soudce FO, pouze z důvodu, že byl poprvé jmenován do soudní funkce v PLR, se ve skutečnosti podobá nově provedené „lustraci“. Generální advokát přitom pochybuje, že by přijetí takového opatření, jaké předpokládá předkládající soud, bylo k dnešnímu dni považováno za slučitelné s unijním právem. Generální advokát shledává několik potenciálních problémů, zejména ve vztahu k článku 2 SEU (právní stát) a článkům 47 a 48 Listiny (spravedlivý proces). Generální advokát kromě toho zdůrazňuje, že přijetí takového opatření několik desetiletí po pádu komunistického režimu není podle všeho v demokratické společnosti objektivně nutné. Generální advokát má tudíž za to, že pouhá skutečnost, že někteří soudci byli poprvé jmenováni do soudních funkcí v éře PLR, není sama o sobě dostačující k tomu, aby mohla zpochybnit jejich nezávislost v dnešní době. Okolnosti uvedené předkládajícím soudem tudíž nemohou vyvolat pochybnosti o nezávislosti a nestrannosti takového vnitrostátního soudce, jako je soudce FO, ve smyslu čl. 19 odst. 1 SEU a článku 47 Listiny.

Obdobně skutečnost, že někteří členové soudu, který vydal napadený rozsudek, byli jmenováni k tomuto soudu na základě usnesení Krajowej Rady Sądownictwa (Národní rada soudnictví, Polsko) ve složení vyplývajícím z právní úpravy, která byla později Trybunalem Konstytucyjnym (Ústavní soud) prohlášena za protiústavní, rovněž nemůže vyvolat pochybnosti o nezávislosti a nestrannosti všech vnitrostátních soudců ve smyslu čl. 19 odst. 1 SEU a článku 47 Listiny. Podle názoru generálního advokáta totiž nelze nalézt žádný „důvod, způsoby ani možnost“, pokud jde o případný nedostatek nezávislosti dotčených soudců. Konkrétně má generální advokát pochybnosti o tom, zda by v současné době někdo mohl na tyto soudce vyvíjet nepatřičný nátlak v důsledku nebo s ohledem na okolnosti jejich jmenování a proč by tito soudci mohli tomuto tlaku podlehnout.

Generální advokát má konečně za to, že ponechání funkce těm soudcům, kteří podléhají politické, osobní nebo jiné formě nátlaku, zasahuje přímo do středu právního systému založeného na právním státě a demokracii vycházející z dělby moci. Článek 47 Listiny základních práv, který zakotvuje právo na účinnou soudní ochranu před nezávislým, nestranným a předem zákonem zřízeným soudem a právo na spravedlivý proces vnitrostátním soudům ukládá, aby ověřily, zda vada, kterou je stíženo řízení o jmenování soudce, může vést k porušení práv přiznaných unijním

právem. Vznikne-li v tomto ohledu skutečná a vážná pochybnost, musí být tato otázka vnesena i bez návrhu. Zásada neodvolatelnosti soudců nebrání tomu, aby vnitrostátní soudy toto ověření provedly.

UPOZORNĚNÍ: Soudní dvůr není stanoviskem generálního advokáta vázán. Úlohou generálních advokátů je zcela nezávisle navrhnout Soudnímu dvoru právní řešení věci, která jim je přidělena. Soudci Soudního dvora začínají nyní v uvedené věci rozhodovat. Rozsudek bude vydán později

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) stanoviska se na internetové stránce CURIA zveřejňuje v den, kdy je generální advokát přednesl.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazové záznamy z přednesení stanoviska jsou dostupné na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106